

Eğitimde Program Geliştirme

Edit6rler: G6rb6z OCAK

Emine AKKAŞ BAYSAL • Ramazan YURTSEVEN

Editörler: Prof. Dr. Gürbüz OCAK - Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YURTSEVEN

EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME

ISBN 978-625-6810-87-7

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2023, Ankara

Yayın-Proje: Ferdi Akkaya
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Kuyrukcu
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı değişim, gelişim ve dönüşümler her alanda olduğu gibi eğitim alanında da kendini göstermektedir. Ülkelerin sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yönden kalkınmasında ve bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerinde önemli bir role sahip olan eğitim sisteminin, üç temel unsuru vardır. Bunlar; öğrenci, öğretmen ve program olarak ifade edilebilir. Öğrencilere ve öğretmenlere bir yol haritası olan program, öğretim sürecinin verimli geçmesi için gereken rehberliği sağlayan bir eylem planıdır. Bir eylem planı olarak program geliştirme sürekli ve devam eden bir süreçtir. Bu ders kitabı, yeni başlayanlardan deneyimli program geliştiricilere kadar her seviyeden öğrenene program geliştirmenin temel prensiplerini, programla ilgili algoritmaları ve en iyi uygulamaları öğretmeyi amaçlamaktadır.

Bu kitap, program geliştirmenin temel kavramlarını anlamanızı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda gerçek dünya uygulamalarında nasıl etkili ve etkin bir şekilde program geliştirebileceğinizi de gösterecektir. Teorik bilgilerin yanı sıra, pratik uygulama örnekleriyle bilginizi pekiştirebilir ve öğrendiklerinizi gerçek hayatta nasıl uygulayacağınızı görebilirsiniz. Böylece öğrenciler ve öğretmenler için bir yol haritası olacak ve eğitim hedeflerinin en son standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesine yardımcı olacaktır.

Eğitimde program geliştirmeyi öğrenmek, sadece programın temel öğelerini ya da program değerlendirmeyi bilmekten daha fazlasını gerektirir. Program okuma-yazma becerisi, programın arkasındaki temel felsefeyi derinlemesine anlama yeteneği ya da programın iyi bir uygulayıcısı olabilme yeteneği de bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu kitap, bu becerilerin tümünü kapsamlı bir şekilde ele alarak, okuyucuyu bu noktada bilgili ve yetenekli hale getirmeyi hedeflemektedir. Kitabın her bir sayfasında yeni bir şeyler öğrenmeye hazır olun!

Bu kitapta eğitimde program geliştirmenin bilimsel bir çerçevesi çizilmiş ve güncel örneklerle bu çerçevenin anlaşılabilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, kitapta on bir bölüme yer verilmiştir. Program geliştirme kapsamında değerlendirilebilecek; “program geliştirme süreci, programın kuramsal temelleri, ihtiyaç analizinden değerlendirmeye programın temel öğeleri” detayları ile ele alınmıştır. Ayrıca “program okuryazarlığı, programa bağlılık, program geliştirmede bireysel farklılıklar ve program geliştirmede 21. yüzyıl teknolojileri” gibi güncel konular da sunulmuştur. Bu sayede özellikle bu kitabı okuyan bireylerin gerçek program uygulamalarında ve meslek hayatlarında zengin bir bakış açısı kazanacakları düşünülmektedir.

Kitabın birinci bölümü olan “Program Geliştirme ve Süreci” başlığı, Prof. Dr. Oktay AKBAŞ ve Dr. Öğr. Üyesi M. Kemal AYDIN tarafından, ikinci bölüm olan “Öğretim Programlarının Kuramsal Temelleri” başlığı, Prof. Dr. Erdal BAY ve Dr. Öğr. Üyesi Fadıl ŞİRAZ tarafından incelenmiştir. Üçüncü bölüm olan “Program Geliştirmede İhtiyaçların Belirlenmesi” başlığı, Doç. Dr. Eray EĞMİR ve Doç. Dr. Cahit ERDEM tarafından, dördüncü bölüm olan “Program Geliştirmede Hedeflerin Belirlenmesi” başlığı, Dr. Öğr. Üyesi M. Enes TEPE tarafından, beşinci bölüm olan “Program Geliştirmede İçeriğin Belirlenmesi” başlığı da Doç. Dr. İbrahim TUNCEL ve Doç. Dr. Zeynep AYVAZ TUNCEL tarafından ele alınmıştır. Altıncı bölüm olan “Program Geliştirmede Öğrenme Öğretme Sürecinin (Eğitim Durumları) Belirlenmesi” başlığı, Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN ve Dr. Öğr. Üyesi Serkan BOYRAZ tarafından, yedinci bölüm olan “Program Değerlendirme” başlığı, Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL ve Prof. Dr. Gürbüz OCAK tarafından, sekizinci bölüm olan “Öğretim Programı Okur-Yazarlığı ve Öğretim Programına Bağlılık” başlığı da Doç. Dr. Alper YETKİNER ve Dr. Öğr. Üyesi Burak OLUR tarafından değerlendirilmiştir. Dokuzuncu bölüm olan “Program Geliştirme ve Bireysel Farklılıklar” başlığı, Prof. Dr. Aytunga OĞUZ ve Öğr. Gör. Dr. Burcu KARAFİL tarafından, onuncu bölüm olan “Program Geliştirme ve 21. Yüzyıl Teknolojileri” başlığı, Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YURTSEVEN ve Prof. Dr. Gürbüz OCAK tarafından, on birinci bölüm olan “Öğretim Programı Geliştirme Örneği” başlığı da Prof. Dr. İjlal OCAK ve Öğr. Gör. Dr. Akın KARAKUYU tarafından kaleme alınmıştır.

Son olarak, eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanındaki araştırmalara bilimsel bir kaynak kitap olarak önemli katkılar sağlayacağını düşündüğümüz “Eğitimde Program Geliştirme” kitabının hazırlanmasında emeği geçen tüm bölüm yazarlarına ayrı ayrı şükranlarımızı sunarız. Ayrıca kitabın basımı ve dağıtımını üstlenen uluslararası yayınevi olma şartlarını sağlayan Pegem Yayıncılık’a teşekkür ederiz.

Editörler

Prof. Dr. Gürbüz OCAK

ORCID No: 0000-0001-8568-0364

Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL

ORCID No: 0000-0002-5711-0847

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YURTSEVEN

ORCID No: 0000-0001-9963-8642

Eylül 2023-Afyonkarahisar

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Prof. Dr. Gürbüz OCAK - Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YURTSEVEN

1. Bölüm: Program Geliştirme ve Süreci

Prof. Dr. Oktay AKBAŞ, Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7252-0660

Dr. Öğr. Üyesi M. Kemal AYDIN, Hitit Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5611-5515

2. Bölüm: Öğretim Programlarının Kuramsal Temelleri

Dr. Öğr. Üyesi Fadıl ŞİRAZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5478-7529

Prof. Dr. Erdal BAY, Gaziantep Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4452-9067

3. Bölüm: Program Geliştirmede İhtiyaçların Belirlenmesi

Doç. Dr. Eray EĞMİR, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3054-1011

Doç. Dr. Cahit ERDEM, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6988-8122

4. Bölüm: Program Geliştirmede Hedeflerin Belirlenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Enes TEPE, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No:0000-0001-5675-7537

5. Bölüm: Program Geliştirmede İçeriğin Belirlenmesi

Doç. Dr. İbrahim TUNCEL, Pamukkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6533-6352

Doç. Dr. Zeynep AYVAZ TUNCEL, Pamukkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1817-9603

6. Bölüm: Program Geliştirmede Öğrenme Öğretme Sürecinin (Eğitim Durumları) Belirlenmesi

Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4250-9898

Dr. Öğr. Üyesi Serkan BOYRAZ, Aksaray Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6483-1397

7. Bölüm: Program Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Emine AKKAŞ BAYSAL, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5711-0847

Prof. Dr. Gürbüz OCAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8568-0364

8. Bۆlüm: Öğretim Programı Okur-Yazarlığı ve ğretim Programına Bağlılık

Doç. Dr. Alper YETKİNER, Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8213-9732

Dr. Öğr. Üyesi Burak OLUR, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-8385-7776

9. Bۆlüm: Program Geliştirme ve Bireysel Farklılıklar

Prof. Dr. Aytunga OĞUZ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1815-6866

Öğr. Gör. Dr. Burcu KARAFİL, Yalova Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7297-7871

10. Bۆlüm: Program Geliştirme ve 21. Yüzyıl Teknolojileri

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan YURTSEVEN, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9963-8642

Prof. Dr. Gürbüz OCAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8568-0364

11. Bۆlüm: Öğretim Programı Geliştirme rneđi (Fen Bilgisi ğretim Programı)

Prof. Dr. İjlal OCAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6976-5747

Öğr. Gör. Dr. Akın KARAKUYU, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7370-5464

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM PROGRAM GELİŞTİRME VE SÜRECİ

Kavram Haritası.....	2
Giriş	2
Bölümün Temel Kavramları	2
Program Geliştirmenin Aşamaları.....	5
Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi	5
Amaçların Belirlenmesi	7
İçeriğin Düzenlenmesi	10
Öğrenme Yaşantıları ve Düzenlenmesi	11
Hedeflere Ulaşma Durumunun Değerlendirilmesi	12
Program Geliştirme Süreci	12
Program Geliştirme Modelleri	13
Tyler'ın Bilimsel Yaklaşımı	14
Taba Modeli: Tabandan Yayılma Bilimsel Yaklaşımı	15
Türkiye'de Kullanılan Program Geliştirme Modelleri	17
Program Tasarım Yaklaşımları	19
Konu Merkezli Tasarımlar	19
Öğrenen Merkezli Tasarımlar	21
Toplum/Sorun Merkezli Tasarımlar	23
Özet.....	24
İnfografik.....	26
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	29
Kaynakça.....	33

2. BÖLÜM ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KURAMSAL TEMELLERİ

Kavram Haritası.....	36
Bölümün Temel Kavramları	36
Öğretim Programlarının Kuramsal Temelleri.....	37
Felsefi Temeller.....	38
Sosyal Temeller	44
Tarihsel Temeller	48
Psikolojik Temeller.....	51

Politik Temeller	53
Ekonomik Temelleri	55
Özet	56
İnfografik.....	57
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	57
Kaynakça.....	62

3. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRMEDE İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

Kavram Haritası.....	66
Bölümün Temel Kavramları	66
Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi.....	68
İhtiyaç Analizi Modelleri	70
Harless'in Ön-Uç Analiz Modeli.....	70
Johnson'ın Öğretim Gereksinimleri Modeli.....	71
Kaufman'ın Organizasyonel Unsurlar Modeli.....	71
Witkin ve Altschuld'un Üç Aşamalı İhtiyaç Değerlendirme Modeli	72
İhtiyaç Analizi Yaklaşımları.....	73
Farklar Yaklaşımı.....	73
Demokratik Yaklaşım	73
Analitik Yaklaşım	73
Betimsel Yaklaşım	74
İhtiyaç Analizi Teknikleri.....	74
Doküman İncelemesi	74
Anket	77
Görüşme.....	79
Gözlem	83
Delphi Tekniği.....	85
Bilgi Testi.....	86
Özet	88
İnfografik.....	90
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	91
Kaynakça.....	95

4. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRMEDE HEDEFLERİN BELİRLENMESİ

Kavram Haritası.....	98
Bölümün Temel Kavramları	98

Program Geliştirmede Hedef ve Kazanımlar	100
Hedef Türleri.....	101
Dikey Hedefler.....	101
Yatay Hedefler	102
Hedefler Belirlenirken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	103
Hedeflerin Sınıflandırılmasında Kullanılan Taksonomiler	104
Bilişsel Alan Sınıflamaları	104
Duyuşsal Alan Sınıflaması	111
Devinişsel (Psikomotor) Alan Sınıflaması.....	112
Hedef ve Kazanımlarda Güncel Gelişmeler	113
Özet.....	114
İnfografik.....	115
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	116
Kaynakça.....	120

5. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRMEDE İÇERİĞİN BELİRLENMESİ

Kavram Haritası.....	124
Bölümün Temel Kavramları	124
İçeriği Etkileyen Önemli Etmenler	126
Programın Temele Aldığı Yaklaşım.....	126
Dijitalleşmenin Program İçeriğine Yansıması.....	128
Uluslararasılaşma ve Kültürlerarasılığın Program İçeriğine Yansıması.....	129
Öğretim Programının İçeriğine Örtük Programın Etkisi.....	130
İçerik Belirleme Ölçütleri.....	131
İçerik Düzenleme İlkeleri.....	133
İçerik Düzenleme Yaklaşımları	134
Tematik Yaklaşım.....	134
Disipliner Yaklaşım.....	134
Modüler Yaklaşım	135
Bağlamsal/Durumsal Yaklaşım	135
Sarmal Yaklaşımı.....	136
Doğrusal Yaklaşımı	136
Doğrusal Olmayan: Konu Ağı/Proje Merkezli/Web Yaklaşımı	137
Çekirdek Yaklaşım	137
Piramitsel Yaklaşımı	137
Sorgulama Merkezli Yaklaşım.....	137
Belirtke Tablosu (Kazanım/Hedef -İçerik Çizelgesi).....	138

Ünite Analiz Tablosu	138
Özet	138
İnfografik.....	140
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	141
Kaynakça.....	146

6. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRMEDE ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİNİN (EĞİTİM DURUMLARI) BELİRLENMESİ

Kavram Haritası.....	150
Bölümün Temel Kavramları	150
Öğrenme Yaşantılarının Düzenlenmesi.....	152
Hedefe Görelik	153
Öğrenciye Görelik.....	154
Ekonomiklik	155
Diğer Yaşantılara Görelik: Kaynaşıklık	155
Eğitim Durumlarını Etkileyen Değişkenler.....	158
Pekiştirici	159
Dönüt.....	160
Düzeltilme	161
İpucu.....	162
Çağdaş Yaklaşımlarda Öğrenme-Öğretme Süreci	162
Etkili Öğretim ve Öğretmene Düşen Görevler	164
Özet	166
İnfografik.....	167
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	168
Kaynakça.....	173

7. BÖLÜM

PROGRAM DEĞERLENDİRME

Kavram Haritası.....	176
Bölümün Temel Kavramları	176
Değerlendirme.....	176
Öğretimsel Değerlendirme	177
Program Çözümleme	178
Program Değerlendirme	179
Değerlendirme Yaklaşımı.....	180
Değerlendirme Modeli	180

Değerlendirme Göstergeleri	180
Öğrenci Başarısını Değerlendirme ve Program Değerlendirme	181
Geleneksel ve Tamamlayıcı Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları	182
Program Değerlendirme Yaklaşımları ve Modelleri.....	184
Hedefe Dayalı Değerlendirme Yaklaşımı.....	184
Sisteme Dayalı Değerlendirme Yaklaşımı.....	188
Uzman Odaklı Program Değerlendirme Yaklaşımı	191
Tüketici Odaklı Program Değerlendirme Yaklaşımı.....	193
Katılımcı Odaklı Program Değerlendirme Yaklaşımı	193
Özet.....	196
İnfografik.....	197
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	198
Kaynakça.....	202

8. BÖLÜM

ÖĞRETİM PROGRAMI OKUR-YAZARLIĞI VE ÖĞRETİM PROGRAMINA BAĞLILIK

Kavram Haritası.....	208
Bölümün Temel Kavramları	208
Program Okur-yazarlığı.....	208
Öğretim Programı ve Eğitimde Planlama (Yıllık ve Günlük Plan)	210
Öğretim Programlarının Geliştirilmesinde Öğretmelerin Görev ve Sorumlulukları.....	212
MEB Öğretim Programlarının Özellikleri.....	213
Öğretim Programına Bağlılığın Tanımı ve Önemi.....	214
Öğretim Programına Bağlılığı Etkileyen Etkenler	218
Öğretim Programına Bağlılığın Ölçülmesi.....	220
Öğretim Programlarının Uygulanması.....	222
Özet.....	224
İnfografik.....	226
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	227
Kaynakça.....	231

9. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRME VE BİREYSEL FARKLILIKLAR

Kavram Haritası.....	236
Bölümün Temel Kavramları	236
Öğretim Programının Öğrenme Stillere Odaklı Uygulanması	237

Çoklu Zekâ ve Program Geliştirme	239
Özel Eğitimde Program Geliştirme	242
Özel Eğitim Programlarının Özellikleri ve Geliştirilmesi	243
Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Program Geliştirme	244
Üstün Yetenekli Öğrencilere Yönelik Eğitim Programının Öğeleri	246
Bireysel Farklılıklarla Programın Temel Öğeleri Arasındaki İlişki	248
Özet	250
İnfografik.....	252
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	253
Kaynakça.....	257

10. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRME VE 21. YÜZYIL TEKNOLOJİLERİ

Kavram Haritası.....	262
Bölümün Temel Kavramları	262
21. yy. ve Teknolojik Gelişmeler.....	263
Program Geliştirme Süreci ve Teknoloji İlişkisi.....	265
İhtiyaçların Belirlenmesi ve Teknoloji	265
Hedefler/Kazanımlar ve Teknoloji.....	265
İçerik/Konular ve Teknoloji.....	266
Öğrenme-Öğretme Süreci ve Teknoloji	267
Değerlendirme ve Teknoloji	268
Eğitim Programlarında Teknolojik Gereklik	269
Eğitim Programlarında Teknolojiye Ayak Uydurma.....	270
Dijital Beceriler (Öğretmen ve Öğrenci Becerileri)	271
Teknolojik Eğitim Materyalleri	273
Program Geliştirmede Yeni Yaklaşımlar ve Yönelimler	274
Çevrimiçi Öğrenme.....	274
Harmanlanmış Öğrenme	274
Mobil Öğrenme	275
Sanal Gerçeklik (Simülasyon) ve Artırılmış Gerçeklik.....	276
Web 2.0, Web 3.0 Araçları ve Sosyal Medya ile Öğrenme	277
Eğitim Programları ve Yapay Zekâ	279
Yapay Zekânın Eğitim Programlarındaki Yeri	279
Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımının Avantaj ve Dezavantajları	281
Özet	282
İnfografik.....	283
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	283
Kaynakça.....	287

11. BÖLÜM**ÖĞRETİM PROGRAMI GELİŞTİRME ÖRNEĞİ (FEN BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI)**

Giriş	292
Program Taslağı Planlama-Hazırlık Aşaması.....	292
İhtiyaçların Belirlenmesi.....	292
Hedef ve Kazanımların Belirlenmesi.....	293
İçeriğın Belirlenmesi.....	294
Öğrenme - Öğretme Sürecinin Belirlenmesi.....	295
Ölçme - Değerlendirme Durumlarının Belirlenmesi	298
Program Taslağı Pilot Uygulama Aşaması.....	301
Program Taslağı Değerlendirme Aşaması.....	301
Özet.....	302
İnfografik.....	303
Kazanım Değerlendirme Soruları.....	304
Ekler	308
Ek 1: Çevre Kirliliğini Önlemeye Yönelik Örnek Bir Taslak Program	308
Ek 2: Öğrencilerin Çevre Kirliliğine Yönelik Tutumlarını Belirlemek İçin Kullanılabilecek Ölçek.....	309
Ek 3: Belirlenen Örnek Kazanımlara Yönelik Kullanılabilecek Öz-Değerlendirme Formu	310
Ek 4: Uygulama Sonu Öğrenci Örnek Görüşme Formu.....	310
Ek 5: Uzmanlardan İhtiyaç Belirleme İçin Yapılacak Örnek Görüşme Formu...	311
Kaynakça	312
Editörler ve Yazarlar Hakkında	313

1. BÖLÜM

PROGRAM GELİŞTİRME VE SÜRECİ

Prof. Dr. Oktay AKBAŞ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7252-0660

Dr. Öğr. Üyesi M. Kemal AYDIN, Hitit Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5611-5515

Bölüm İçeriği

Bölüm Kazanımları

Kavram Haritası

- 1.1. Bölümün Temel Kavramları
  - 1.2. Program Geliştirmenin Aşamaları
  - 1.3. Program Geliştirme Süreci
  - 1.4. Program Geliştirme Modelleri
  - 1.5. Program Tasarım Yaklaşımları
  - 1.6. Özet
  - 1.7. İnfografik
  - 1.8. Kazanım Değerlendirme Soruları
- Kaynakça

Bölüm Kazanımları

Bölüm sonunda okuyucular:

1. Öğretimin planlı ve programlı yapılmasına duyulan ihtiyacı yorumlar.
2. Öğretim programı ve program geliştirme tanımlarını yapar.
3. Öğretim programlarının hazırlanması ve geliştirilmesi sürecini yorumlar.
4. Program geliştirme sürecinin eğitim ihtiyaçlarından hareketle oluşturulduğunu açıklar.
5. Öğretim programlarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedeflerini ayrıntılı olarak açıklar.
6. Öğrenme yaşantılarının oluşturulması ve düzenlenmesinin önemini program geliştirme bağlamında açıklar.
7. Öğretim programlarının tüm aşamalarını analiz eder.
8. Tyler ve Taban'ın program geliştirme modellerini akış diyagramı ile karşılaştırır.
9. Konu merkezli program tasarımının genel özelliklerini ve önemini açıklar.
10. Öğrenci merkezli program tasarımının genel özelliklerini ve önemini açıklar.
11. Toplum/sorun merkezli program tasarımının genel özelliklerini ve önemini açıklar.